

Rapport om utdanningskvalitet

Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier

Studieåret 2021/22

Av Prodekan Finn Aarsæther og seniorrådgiver Bente Anita Strand



Rapport om utdanningskvalitet

Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier

Studieåret 2021/22

Beskrivelse av hvordan instituttrapportene har vært behandlet ved fakultetet:

Instituttrapportene fra Institutt for barnehagelærerutdanning (BLU), Institutt for grunnskole- og faglærerutdanning (GFU), Institutt for internasjonale studier og tolkeutdanning (IST) og Institutt for yrkesfaglærerutdanning (YLU) har vært behandlet i instituttråd og andre egnede fora på instituttnivå.

Instituttrapportene har vært drøftet i utdanningsutvalget, programrapport for ph.d.- programmet har vært drøftet i doktorgradsutvalget, og deretter vært orientingssak i utdanningsutvalget. På bakgrunn av gjennomgang av instituttrapportene og resultater i studentundersøkelser, har utdanningsutvalget utarbeidet forslag til tiltak i fakultetsrapporten¹.

Utkast til fakultetsrapport har vært behandlet i fakultetets utdanningsutvalg og i ledermøter. Rapporten vil fremlegges som orientings-/meldingssak i fakultetsstyret senere.

Overordnet vurdering av utdanningskvaliteten:

Bachelorutdanninger: gul - grønn

Masterutdanninger: gul - grønn

Etter- og videreutdanninger: grønn

Til tross for en generell nedgang i tilfredsheten for flere indikatorer under pandemien, uttrykker studentene (i NOKUTS Studiebarometer 2021) at de er overordnet tilfreds med studieprogrammet (3,7) og med undervisningen (3.7). Det er imidlertid variasjoner studieprogrammene imellom, og vi ser en tendens til at studentene på våre største studieprogram er de som uttrykker minst tilfredshet. Noe av bakgrunnen kan være at studentene i mindre grad får en opplevelse av «nærhet» til underviserne. I tillegg uttrykker de misnøye med timeplan og romsituasjon. Dette gjelder spesielt i campus Pilestredet for de store heltidsprogrammene

¹ Foruten instituttenes rapport om utdanningskvalitet for studieåret 2021/22 og programrapport for ph.d. - programmet, baserer fakultetets rapport seg på NOKUTs studiebarometer 2021, OsloMets Sisteårsstudenten 2022, LUIs egen praksisundersøkelse 2022, kandidatundersøkelsen, SHOT undersøkelsen 2022 og Underviserundersøkelsen 2021. I rapporten er skårene som er oppgitt på en skala fra 1-5, hvor 1 er minst fornøyd/mest uenig og 5 er mest fornøyd/mest enig. Tall i rapporten er hentet fra DBH (Database for statistikk om høgre utdanning) og Styringsportalen. Det er viktig å merke seg at det er studentene i starten av sitt andre studieår (og i femte studiebar for integrert masterløp femårig grunnskolelærerutdanning) som besvarer NOKUTs studiebarometer, mens det er studentene i sitt siste semester som besvarer OsloMets sisteårsstudenten. Studiebarometeret sendes ut om høsten, og er derfor fra 2021, mens sisteårsstudenten sendes ut om våren og er fra 2022.

barnehagelærer og grunnskolelærer. På den andre siden uttrykker studentene på disse programmene tilfredshet med at de har et bredt og variert fagvalg.

Studentundersøkelsen *Sisteårsstudenten* viser at LUI-studentene er de av OsloMet-studentene som er mest fornøyd med det sosiale og faglige miljøet, og miljøet mellom undervisere og studenter. Studentene ved LUI er også tilfreds med veiledningen og lærernes evne til å formidle lærestoffet. Erfaringsmessig uttrykker studentene i *Sisteårsstudenten* større tilfredshet med studiet enn studentene som besvarer NOKUT-undersøkelsen i sitt andre studieår i *Studiebarometeret*.

Våren 2022 gjennomførte NOKUT en nasjonal undersøkelse for ettårig praktisk pedagogisk utdanning i yrkesfag (PPU-Y). Denne viser at studentene er gjennomgående tilfredse med studieprogrammet, og programmet ved LUI får høyere skår enn det nasjonale snittet på flere av indikatorene. Studentene på programmet har en stabilt høy gjennomstrømming.

Den overordnede utdanningskvaliteten ved fakultetet vurderes samlet til å være et sted mellom gul og grønn (middels tilfredsstillende til tilfredsstillende). I hovedsak vurderes alle studieprogram som velfungerende faglig og økonomisk og i samsvar med arbeidslivets behov, men nedgangen på flere indikatorer gir grunn til å anta at pandemien har hatt en betydelig innvirkning på undervisning og læringsmiljøet studieåret 2021/22.

Rekruttering

Sett i lys av den nasjonale nedgangen i antall søkere til lærerutdanningene, er det behov for tiltak for å øke/opprettholde rekrutteringen i fremtiden. Den demografiske situasjonen viser at antall potensielle søkere er synkende, dette betyr sterkere konkurranse mellom høyere utdanningsinstitusjoner om studenter i fremtiden. For grunnskolelærerutdanningen har det i tillegg vært lite gunstig å få en hard arbeidskonflikt mellom lærerne og arbeidsgiverne i 2022. Dette kan bidra til å skape et negativt bilde av skolen som arbeidssted. For barnehagefeltet er heller ikke situasjonen spesielt gunstig. Det var en signifikant nedgang i søkertall i 2022 og en analyse² fra Statistisk sentralbyrå i 2022 viser at samlede inntekter gjennom yrkeskarrieren for barnehagelærere er lavere enn de som har videregående skole som høyeste fullførte utdanning. Slike tall kan virke negativt inn på rekrutteringen til barnehagelærerutdanningen. Yrkesfaglærerutdanningen er sensitiv ovenfor svingninger i arbeidslivet, og har over tid opplevd tidvis svikt i rekruttering til enkelte av studieretningene. Utdanningen har likevel klart å oppfylle måltallet for kandidater. Det er et stort behov for kvalifiserte yrkesfaglærere i videregående opplæring, og rekruttering er hele tiden på agendaen for instituttet.

Et annet aspekt ved rekrutteringen er å identifisere tiltak som kan bidra til å sikre mangfold blant studentene. For eksempel kan prosjekter som "*Hvor er mine brødre*", ha en positiv effekt på rekrutteringen.³ I dette prosjektet ønsker unge menn med minoritetsbakgrunn å være forbilder for unge gutter som potensielt kan rekrutteres til høyere utdanning.

Mangelen på mannlige søkere er også et trekk ved grunnskolelærerutdanningen om enn i mindre grad enn for barnehagefeltet. For yrkesfaglærerutdanningen er det behov for å rekruttere flere kvinner til teknologiske fag og flere menn til helse og oppvekstfag. Disse utfordringene er kjente for fakultetet og de arbeides med på instituttene.

² Statistisk sentralbyrå, Kirkebøen og Eika « *Lang utdanning gir ikke nødvendigvis høyere inntekt gjennom livet*» 2022.

³ Kunnskapssenteret for utdanning ved Universitetet i Stavanger, har publisert «*Å rekruttere og beholde lærere i barnehage- og skole – et kunnskapsgrunnlag*» i 2022. Artikkelen kan gi oss mer kunnskap knyttet til rekruttering til lærerutdanninger.

Endringer i studieprogrammer

Institutt for grunnskole- og faglærerutdanning etablerte femårig lærerutdanning i praktiske og estetiske fag i kroppsøving, LUPE, høsten 2022 og programmet hadde god søkning. I dette programmet vil de framtidige kroppsøvingslærerne ha kompetanse i minst to skolefag, noe som gjør dem mer attraktive for ansettelse i skolen.

Når det gjelder barnehagelærerutdanningen er Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanningen under revisjon, og som følge av det, vil instituttet igangsette arbeid med revisjon av barnehagelærerutdanning heltid inneværende studieår.

Ved institutt for internasjonale studier og tolkeutdanning vurderes det å tilby Bachelorstudium i tegnspråk og tolking på deltid for å øke antall søkere til studiet. Det er flere i målgruppen som har uttrykt ønske om deltidsstudium.

Tolking i offentlig sektor har søkt om å bli innlemmet i forskrift om skikkethetsvurdering. Dette er gledelig nok tatt til følge i KDs høringsutkast til ny forskrift om skikkethetsvurdering (høsten 2022). Tolkeprogrammet vurderer også å endre studiestart fra vår til høst.

Gjennomstrømming toårige masterprogrammer

Fakultetet har fokus på tiltak for å øke gjennomstrømming på toårige masterprogrammer. Masterstudium i digitalt læringsdesign og masterstudium i internasjonal utvikling, utdanning og bærekraft er blitt revidert høsten 22, blant annet med sikte på å øke gjennomstrømmingen.

Masterstudium i barnehagekunnskap har behov for å se på organiseringen av studieprogrammet og instituttet har derfor igangsatt periodisk evaluering. Studiet får gjennomgående gode tilbakemeldinger i emneevalueringer og studentundersøkelser, men mange av studentene på studiet er allerede i arbeid i en barnehage og gjennomstrømmingen er i dag ikke god nok. I tillegg er det slik at masterkandidatene fra barnehagefeltet rapporterer at de i liten grad får endret/utvidet arbeidsområde/ansvar etter fullført studium. Dette kan påvirke motivasjonen til å fullføre studiet. Fakultetet ser positivt på at enkeltbarnehager har innført en egen stillingskategori, barnehagelektor, for ansatte som har fullført masterstudium. Fakultetet må sørge for å arbeide eksternt for å få en større utbredelse av denne praksisen.

Høy oppdragsvirksomhet

Fakultetets oppdragsvirksomhet er høy og utgjør i størrelsesorden 25 - 30 prosent av totalvirksomheten. Utdanningsdirektoratet er en stor oppdragsgiver, andre oppdragsgivere er blant annet Oslo kommune og HK- dir. Oppdragsstudiene er økonomisk bærekraftige og i samsvar med arbeidslivets behov. Studiene får gjennomgående gode tilbakemeldinger.

Kilder brukt i programrapportene til etter- og videreutdanning (EVU) er emnerapporter, de inngår ikke i de store studentundersøkelsene. Tema for årlig rapportering fastsettes per i dag ikke tidnok til at de kan inkluderes i emneevalueringene. Det vil derfor ikke være mulig å komme med vurdering av EVU innen årets tre utvalgte tema.

Tematisk vurdering av utdanningskvaliteten i bachelor- og masterutdanningene:

Internasjonalisering

Indikator	2019	2020	2021	2022	Vurdering
Antall utvekslingsstudenter > 3 måneder (DBH)*	195	110	125	115*	
Antall emner på engelsk (FS) (kilde styringsportalen)*	67	72	75	80**	
Studentenes opplevelse av læring som gir internasjonal og flerkulturell kompetanse (Sisteårsstudenten)	BA 62%	60 %	57%	56 %	
	MA 56%	69%	59 %	75 %	
Studentenes deltagelse i nettbaserte grupper med studenter fra andre land (Sisteårsstudenten, kun stilt i 2022)				BA10 %	
				MA 9 %	

*Studenter på utviklingsstudier er på feltarbeid med varighet under tre måneder, de er p.t. ikke inkludert i tallene.

**Andel engelskspråklige emner av alle emner, prosentvis 9%, 10 % og 11 prosent, kilde Styringsportalen

Oppsummering og vurdering:

Internasjonaliseringsarbeidet ved LUI vurderes til middels tilfredsstillende (gul) fordi det gjenstår endel arbeid for å nå målsettingen om at alle studentene skal oppnå internasjonal og flerkulturell kompetanse.

De siste årene har pandemien vært en utfordring for studentmobilitet (inn-/utveksling) og antall utvekslingsstudenter har naturlig nok gått ned. Reduksjonen har likevel vært mindre enn vi kunne forvente og regnes derfor likevel som tilfredsstillende. Det har vært gjort mye bra arbeid under nedstengningen for å kompensere for studenter som ikke kunne reise ut. For eksempel gjennomførte Bachelor i utviklingsstudier digitalt feltarbeid i det globale sør.

Internasjonalisering er en av fakultets tre strategiske prioriteringer i kommende planperiode. For å følge opp stortingsmelding 7 (2020-21) « *En verden av muligheter - Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning* » har LUI etablert en arbeidsgruppe som skal legge frem forslag til langsiktig tiltaksplan tilpasset OsloMets strategi og LUIs satsninger.

Fakultetet arbeider for å øke antall utvekslingsstudenter i tråd med forventningene fra Stortingsmelding 7 og tilbyr både studieopphold og praksisopphold hos utvalgte partnerinstitusjoner. Behovet for mer bærekraftige løsninger og modeller utgjør til dels en utfordring for arbeidet med internasjonalisering ute. Fakultetet adresserer dette gjennom pågående arbeid med å styrke og videreutvikle partnerskapet med nordiske utdanningsinstitusjoner, slik at det kan legges godt til rette for utveksling (studie- og praksisopphold) i Sverige og Danmark. Videre har fakultetet besluttet å satse på utvalgte partnere i Belgia og Nederland i 2023. LUI har en overvekt av innreisende studenter fra disse landene, det

er derfor potensiale for økt andel utreisende studenter dit. Mange fagmiljøer ved LUI uttrykker interesse for forskningssamarbeid med fagmiljøer i Nederland og Belgia, og det gjør disse landene interessante å satse på.

Flere av våre studieprogram, blant annet yrkesfaglærerutdanning og arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning har studenter som kombinerer studiene med fast arbeid. Det er en utfordring å få studenter fra disse utdanningene til å reise ut. Yrkesfaglærerutdanningen startet høsten 2021 med prosjektet SØKUT fra DIKUs program for å skape en kulturendring for økt varig studentmobilitet i 3-årige profesjonsutdanninger. Høsten 2022 er det åtte studenter fra yrkesfaglærerprogrammet som har søkt om utveksling, det har aldri tidligere vært så mange søkere, og økningen ses i direkte sammenheng med prosjektet.

Det er en skjevfordeling mellom instituttene når det gjelder andel inn-/utreisende. For eksempel har institutt for barnehagelærerutdanning (BLU) mange innreisende studenter mens institutt for grunnskole og faglærerutdanning (GFU) har flest utreisende studenter. Det har blant annet sammenheng med antall engelskspråklige emner et institutt tilbyr. BLU har flere engelskspråklige emner enn GFU, og har dermed lyktes i å etablere seg som et mer attraktivt innreisemål.

Det har vært et mål for GFU å utarbeide flere engelskspråklige emner på syklus 1. For eksempel utarbeides det nå et emne innen bærekraftsdidaktikk, i samarbeid med barnehagelærerutdanningen. Etter planen skal dette emnet være i gang våren 2024.

GFU har i flere år tilbudt emner i tysk, fransk og spansk i samarbeid med universiteter i Tyskland, Frankrike og Spania. Studenter på femårig grunnskolelærerutdanning kan ta disse emnene som del av sin grad.

Fakultetet har sett et behov for å utvikle og utvide begrepet internasjonalisering utover inn- og utveksling. Det kan gjøres ved å videreutvikle internasjonalisering «hjemme» gjennom å utnytte de mulighetene som teknologi og OsloMets lokalisering sentralt i storby-Oslo gir både ansatte og studenter. Deler av studentpopulasjonen ved fakultetet har en internasjonal bakgrunn (for eksempel bachelorstudium i tolking i offentlig sektor og kompletterende lærerutdanning), dette kan i større grad enn i dag utnyttes i undervisningssituasjoner for å utvikle studenters kompetanse innen flerkulturelle og internasjonale spørsmål. I denne sammenhengen spiller også Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring, NAFO, en viktig rolle.

For å sikre at alle studenter opplever å få undervisning som gir internasjonal og flerkulturell kompetanse, arbeider fakultetet med en kompetanseheving blant ansatte. Det er blant annet arrangert seminar/workshop med Professor Jos Beelen fra høgskolen i Den Haag, Nederland med studieledere og programplanteamet i studieadministrasjonen. Hensikten er å arbeide med internasjonalisering gjennom revisjon og nyutvikling av program- og emneplaner. For å lykkes med å integrere internasjonalisering i utdanning og forskning, er vi avhengig av at alle lærere utvikler kompetanse og «eierskap» til internasjonale perspektiver.

Alle institutt nevner at de arbeider med tiltak for å øke internasjonalisering hjemme og at COIL (Collaborative Online International Learning) er et av virkemidlene⁴. Et eksempel på et samarbeid er COIL in deaf studies and sign language som er et samarbeid mellom OsloMet/IST og Gallaudet University, Washington D.C., under partnerskapsprogram for Nord-Amerika, og er DIKU finansiert. Prosjektet startet i 2021 og skal utvikle og etablere et bærekraftig kurs i tegnspråk og døvestudier basert på internasjonal læring på nett (COIL).

⁴ COIL står for Collaborative Online International Learning. Nøkkelordet er samarbeid, mellom lærere og mellom studenter. COIL er en pedagogisk metode for nettbasert utveksling. Hovedvekten er på læring og undervisning, og ikke på teknologi. Internasjonale og interkulturelle perspektiver må være integrert i læringsmålene.

Veiledning, undervisnings- og vurderingsformer (inkludert praksis)

Indikator	2019	2020	2021	Vurdering
Studentenes tilfredshet med undervisning (indeks Studiebarometeret)	3,7	3,6	3,7	
Studentenes tilfredshet med veiledning (indeks Studiebarometeret)	3,4	3,2	3,3	
Faglig ansattes forventninger til studentene (indeks Studiebarometeret)	3,7	3,6	3,7	
Bruk av digitale verktøy (indeks Studiebarometeret)	3,2	3,0	3,3	
Studentenes tilfredshet med vurderingsformene (indeks Studiebarometeret)	4,0	3,9	3,9	
Studentenes tilfredshet med praksisstudiene (indeks Sisteårsstudenten, evt. praksisevaluering)	4,0*	4,0*	3,9*	

*Resultatene fra Sisteårsstudenten er fra 2020, 2021 og 2022. Undersøkelsen gjennomføres i vårsemesteret, mens studiebarometeret gjennomføres i høstsemesteret.

Tilfredshet med undervisning stabil

Studentenes uttrykk for tilfredshet med undervisningen i *Studiebarometeret* er noe overraskende stabil og høyere enn forventet sett i lys av pandemien. Skåren er fortsatt lav, med tanke på målsettingen uttrykt i satsningen *landets ledende lærerutdanning*. Under pandemien har det vært krevende å omgjøre klasseromsundervisning til digital undervisning, særlig for de praktiske og estetiske fagene. Fakultetet har fortsatt en vei å gå når det gjelder å få opp studenttilfredsheten på de store utdanningsprogrammene.

Sisteårsstudenten viser samme tendenser, studentene uttrykker at de er nokså fornøyde med de faglig ansattes evne til å formidle lærestoff/pensum (skår 3,8) og den faglige veiledningen og diskusjoner med faglig ansatte (skår 3,7).

Studentene er i mindre grad tilfreds med faglig veiledning

Studentene uttrykker i studiebarometeret at de i mindre grad er tilfreds med veiledningen. Dette er ikke særskilt for LUI, denne indikatoren er lav også på nasjonalt nivå. LUI skårer 0,2 bedre enn det nasjonale snittet på antall tilbakemeldinger og de ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger. Som tabellen over viser, var resultatet før pandemien heller ikke spesielt godt.

Enkeltspørsmålet om antall tilbakemeldinger får lavest skår. For å tilby studentene tettere oppfølging har flere studieprogram på LUI det siste året tatt i bruk studentassistenter (barnehagelærer, grunnskolelærer og komplementerende lærerutdanning KOML) og lærerpensjonistmentorer (KOML). Forhåpentligvis resulterer dette i en bedring.

Grunnskolelærerutdanningene vil evaluere bruk av studentassistenter også med tanke på om masterstudentene som veileder studenter på lavere trinn, selv opplever økt læring.

I *Underviserundersøkelsen 2021* oppgir lærerne at de fleste studenter får faglig tilbakemelding knyttet til arbeidskrav, men at det ikke er tilstrekkelig med tid til å gi faglig veiledning og tilbakemelding til studentene i emnet.

I *Sisteårsstudenten* uttrykker studentene at de er noe mer tilfreds med faglig veiledning og diskusjoner med ansatte (skår 3,7) enn studiebarometeret viser. Dette viser en positiv utvikling gjennom studieløpet.

Fagliges forventninger varierer studieprogrammene imellom

Skåren for *fagliges forventninger* på fakultetsnivå er tilfredsstillende, og på linje med snittet på OsloMet. Den varierer imidlertid studieprogrammene imellom, blant annet har grunnskolelærerstudentene på trinn 1-7, lav skår på spørsmålet: *De faglige ansatte har høye faglige ambisjoner på vegne av meg som student.*

Instituttet selv beskriver det slik:

«Det er litt overraskende at MGLU-studentene mener at lærerne har lave faglige forventninger til dem. Dette vil være tema for videre oppfølging og tiltak som drøftes på kull- og personalmøter. Et tiltak som kanskje kan bidra til å avhjelpe her, er å oppmuntre studentene til å i større grad møte på kontaktlærersamtalen, og benytte denne til blant annet å tydeliggjøre hvilke forventninger vi har til dem. Sett i lys av den høye prosentandelen av studentene som leverte masteroppgaven innen normert tid, stiller vi oss noe tvilende til «alvorlighetsgraden» av studentenes lave vurdering av veiledningen de har fått og forventningene fra lærerne»

Utdrag fra instituttrapport GFU.

Tilfredsheten med bruk av digitale verktøy har ikke økt, til tross for satsning

Lav tilfredshet med digital kompetanse, slik den kommer til uttrykk i *Studiebarometeret* er en nasjonal tendens og ikke særskilt for LUI eller OsloMet. Det er kanskje noe overraskende at tilfredsheten med digital kompetanse ikke har økt etter en periode hvor de tilsatte har fått økt kompetanse i bruk av digitale verktøy og hvor så mye av undervisningen har vært lagt om til digitale flater. Det kan skyldes at studentenes forventninger har blitt høyere når mer av undervisningen har vært digital, i tillegg til at det er krevende å omgjøre «vanlig» undervisning til god digital pedagogikk. Det kan også være en generell digital «trettthet» etter mye digital undervisning under pandemien.

På bakgrunn av dette vil fakultetet fortsette arbeidet med å heve den digitale kompetansen blant ansatte, for å sikre mer pedagogisk/didaktisk bruk av digitale verktøy for læring og undervisning. Dette stemmer også med behovene som underviserne melder i *Underviserundersøkelsen 2021*.

Underviserne melder i tillegg, i ulike fora, at tilgjengelig teknisk utstyr i undervisningsrom kan variere, og at det ikke i tilstrekkelig grad er tilrettelagt for hybrid undervisning.

Stabil tilfredshet med vurderingsformene

Studentene ved fakultetet har over år gitt uttrykk for at de er tilfredse med vurderingsformene (skåren har gjennom flere år ligget rundt 4). Som utdanningsfaglig fakultet har LUI mange fagmiljøer som er opptatt av å videreutvikle vurderingsformene. Det har på instituttene blitt gjennomført flere piloter med vurdering, som tema blant annet for økt bruk av medstudentrespons og hverandrevurdering både på muntlige og skriftlige studentarbeider. Det er stor bevissthet rundt bruken av varierte vurderingsordninger i fagmiljøene, og for lærerutdanningsstudentene er dette god læring som de tar med seg inn i sin fremtidig jobb som lærer.

Vurderingen av praksis er stabil

Etter mer enn to år med pandemi er det interessant å se at vurderingen av praksis er stabil og at studentene uttrykker at de er tilfredse med praksisstudiene i *Studiebarometeret*. Resultat fra LUIs egen praksisundersøkelse, som besvares av studentene og praksislærerne, understøtter resultatet i *Studiebarometeret*. Problemet med praksisundersøkelsen gjennomført våren 2022 er at svarprosenten er svært lav, (17 prosent). Fakultetet arbeider med å analysere årsakene til den lave deltakelsen. Blant praksislærerne er svarprosenten imidlertid tilfredsstillende, (over 30 prosent). Praksislærerne uttrykker at de er fornøyde med kommunikasjonen mellom praksissted og OsloMet, at studentene er godt forberedt til praksis, at de som praksislærere kjenner forholdsvis godt til læringsutbyttebeskrivelsene til studentene, og at de opplever at praksis er en likeverdig del av lærerutdanningen. Det siste er en viktig del av KDs satsning *Lærerutdanning 2025*.

Ved utvikling og implementering av nye utdanninger har alle instituttene et spesielt fokus på å sikre variasjon i undervisning, veiledning og vurdering, ikke minst progresjon og variasjon i praksisopplæringen i programmer der dette er relevant. Dette diskuteres og nedfelles i program-, og emneplaner og fakultetets utdanningsutvalg vurderer disse sidene ved et utdanningsprogrammene i sin behandling av nye og reviderte planer.

Underviserundersøkelsen 2021 viser at undervisningsformer der studentene deltar aktivt i diskusjon av lærestoffet, er mye benyttet på fakultetet. Fokuset på studentaktive læringsformer kommer også til uttrykk i *studiebarometeret* der fakultetet skårer 0,2 poeng bedre enn det nasjonale snittet på enkeltspørsmålet om studentaktive læringsformer.

I *Underviserundersøkelsen* kommer det også frem at læringsutbyttebeskrivelsene har størst betydning for valg av undervisnings-/arbeidsformer i et emne. Dette er et viktig signal om at undervisere arbeider bevisst med sammenheng og helhet i emnene. Den nest viktigste faktoren er tilbakemeldinger/forventinger fra studentene.

Ansatte og deres kompetanse

Indikator	2019	2020	2021	Vurdering
Andel førstekompetanse (DBH)	55,9	59,8	56,8	
Andel professorkompetanse (DBH)*	11,7	13,9	13,4	
Publiseringspoeng per faglige årsverk (DBH)	0,58	0,54	0,57	
Studiepoeng per faglige årsverk (DBH)	621,7	641,7	598,8	

*Andel med dosent- og professorstillinger. Kilde: Styringsportalen HR, Ansatte

Andel dosent- og professorstillinger	15,96	17,46	17,46	
--------------------------------------	-------	-------	-------	--

Oppsummering og vurdering:

Fakultetet oppfyller de nasjonale kravene (jf. studietilsynsforordningen) til førstekompetanse til studier i ulike sykluser. Fakultetet har også nådd målet om antall professorer per faglige årsverk. Det er verdt å merke seg at dosentkategorien ikke er inkludert i tabellen, hadde den vært det, hadde LUI hatt et større antall toppstillinger enn det som vises. Dette er uttrykt i den ekstra linjen som viser andel dosent- og professorstillinger. LUI ønsker at begrepet toppkompetanse brukes istedenfor professorkompetanse. For øvrig har andelen i 2022 økt til 18,55 prosent.

Fakultetet jobber kontinuerlig med både intern kompetanseheving og kvalifisering til opprykk for å øke andel første- og toppkompetanse. Tiltakene omfatter blant annet en stor satsing på professor II for å støtte de ansatte i deres FoU- arbeid, stipend/ frikjøp for å kunne ferdigstille arbeid for å kunne søke om opprykk, hjelp med opprykksøknader, tilbud om ekstra veiledning fra kolleger med toppkompetanse, tilrettelegging for deltakelse ved Ph.d.-emner og tildeling av ekstra FoU-tid for å ferdigstille Ph.d.-avhandlinger, for å nevne noe. Disse tiltakene har hatt god effekt og flere ansatte har fått opprykk, særlig til førstestilling.

Publiseringen har økt

Over tid har publiseringen ved LUI økt nokså jevnt, slik mønsteret også har vært for sektoren som helhet. Publiseringen ved barnehagelærerutdanningen og grunnskolelærerutdanningen kan sies å være på linje med tilsvarende utdanninger ved andre nye universiteter. Publiseringen ved fakultetet gikk noe ned i 2020 sammenliknet med 2021. Noe av nedgangen kan skyldes pandemien. Fakultetet arbeider kontinuerlig med å øke publiseringen og det systematiske arbeidet i forskningsgruppene er et viktig verktøy i denne sammenhengen.

Studiepoengproduksjonen

Studiepoengproduksjonen per faglige årsverk er høyere enn det nasjonale snittet på 426,96. Nedgangen i 2021 henger sannsynligvis sammen med en økning i antall ansatte høsten 2021 som følge av at det for første gang var et ekstra kull med grunnskolelærerstudenter på fakultetet, grunnet overgang fra fireårig til femårig grunnskolelærerutdanning. I tillegg har det vært en økning i eksternt finansierte prosjekter og antall stipendiater ved fakultetet de siste årene. Det var også en økning i frikjøp fra BOA (bidrags og oppdragsforskning) fra 2020 til 2021. Alle disse momentene er også med på å redusere antall studiepoeng per ansatt, sammen med at utdanningsprogrammene våre ekspanderer i lengde.

Studiepoengproduksjonen per student ligger stabilt høyt, på rundt 54 stp. og er meget tilfredsstillende.

Ansattkompetanse og utdanningskvalitet

Når fakultetet blir bedt om å rapportere på sammenhengen mellom utdanningskvalitet og ansattkompetanse, mener vi det er viktig å få frem flere faktorer enn førstekompetanse, toppkompetanse og publiseringspoeng. Vi savner indikatorer knyttet til utdanningsfaglig kompetanse og til profesjonsfaglig kompetanse. For profesjonsutdanninger med obligatorisk, veiledet praksis er det av stor betydning at fagmiljøet har relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet slik også studietilsynsforordningen stiller krav om.⁵

⁵ Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforordningen)

2-3. Krav til fagmiljø

(7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet.

For profesjonsutdanningene ved LUI er det derfor avgjørende at vi rekrutterer en god blanding av tilsatte, slik at vi til sammen har et vitenskapelig personale som dekker forskningskompetanse, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert kompetanse fra praksisfeltet.

Vi ser at det ikke umiddelbart er enkelt å finne indikatorer som måler disse kompetansene, men det er likevel et ønske for fremtidig rapportering at også utdanningsfaglig kompetanse og profesjonsfaglig kompetanse inkluderes i spørsmål om sammenhengen mellom ansattkompetanse og utdanningskvalitet.

Tematisk vurdering av utdanningskvaliteten i forskerutdanningene:

Ph.d.-programmet i utdanningsvitenskap for lærerutdanning er et fakultetsovergrepene program som omfatter fagområder som oppvekst, kultur, barnehage, skole og lærer- og yrkesutdanning i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

Antall kandidater på programmet har økt hvert år frem til 2020. I 2021 er det for første gang en nedgang i totalt antall kandidater på programmet. Dette skyldes at flere kandidater enn tidligere har disputert, samt at programmet har innført midlertidig opptaksstopp for eksterne søkere.

Internasjonaliseringen, vurderes som tilfredsstillende. Etter at det igjen er åpnet for inn-/utreise, er det flere stipendiater som reiser ut, enten på internasjonale konferanser eller utenlandsopphold. Digital internasjonal aktivitet har også økt.

Framdriftsrapportene viser at det er noe misnøye med kurstilbudet og informasjon rundt dette. Dette kan skyldes at enkelte av stipendiatene som har et fagområde som faller litt utenom det generelle kurstilbudet ikke opplever kurstilbudet som relevant. Det kan også skyldes at de som ønsker å søke seg til eksterne kurs ikke får plass, fordi flere institusjoner prioriterer egne studenter etter pandemien. Tillitsvalgt skal kartlegge årsakene til den relativt lave skåren på dette spørsmålet. OsloMet vurderer å knytte seg til forskerskolen WNGER (Vestlandets forskerskole for pedagogikk- og utdanningsforskning). Dette vil gi stipendiatene prioritet på flere ph.d.-emner.

Sentrale utfordringer på programmet

Inntakskvalitet: Noen fagfelt sliter med å få kvalifiserte søkere til stillingene. Det er blitt innført flere tiltak tidligere som nye opptakskriterier, endring i intervjuprosessen for stipendiatstillinger og prosjektskisseseminarer. I 2021/22 har det blitt gjennomført et prekvalifiseringsløp for interne søkere og en gjennomgang av utlysingsprosessen. Det er for tidlig å si noe om effekten av disse tiltakene ennå.

Forholdet mellom ansettelse og opptak: Det er en utfordring at stipendiatansettelser og opptak til programmet er to separate prosesser når de i praksis henger så tett sammen. Det er også en utfordring at de to prosessene til sammen tar så lang tid, samt at flere får avslag ved førstegangssøknad i DGU. Ph.d.-programmet har i samarbeid med HR, og på oppdrag fra dekanen, våren 2021 igangsatt en evalueringsprosess for å få til en bedre og mer sømløs ansettelses- og opptaksprosess for våre ph.d.-stipendiater.

Gjennomstrømming: Programmet ligger under gjennomsnittet for OsloMet etter Kunnskapsdepartementets målingskriterier for gjennomstrømming innen 6 år⁶. Programmet har imidlertid innført en rekke tiltak for å sikre bedre gjennomstrømming, bla. opprettelsen av kull og jevnlig kursing av veiledere, og avventer virkningen av disse tiltakene før vi ev. igangsetter nye tiltak. Et viktig tiltak er opprettelse av kull. Gjennom kullordningen får kandidatene tilhørighet til en mindre gruppe kandidater som er på samme stadiet i ph.d.-løpet. Vi mener dette har betydning for læringsmiljøet og videreutviklingen av kvalitetskulturen på programmet. Dette viser seg blant annet gjennom ph.d.-undersøkelsen hvor det fremkommer at nærmere 80 prosent av de som svarte på undersøkelsen er svært eller delvis enig i de fremstilte påstandene om god trivsel og positivt psykososialt miljø.

Oppfølging av eksterne kandidater: Programmet har igangsatt et tiltak med årlige trekantmøter mellom programmet, eksterne kandidater og deres personalleder og veileder(e) for å forbedre oppfølgingen av eksterne kandidater.

Manglende kontorplass til eksterne kandidater: Det er et problem at vi fortsatt ikke har kontorplasser å tilby våre eksterne kandidater. Dette er ikke løst per d.d.

Da vi avventer virkningen av tidligere igangsatte tiltak, ble det ikke innført nye omfattende tiltak for studieåret 2021/22.

Andre forhold av betydning for kvaliteten på fakultetets studieportefølje:

Utviklingen på strategiske satsningsområder

Fakultetet arbeider med å videreutvikle lærerutdanningene til å bli ledende i tråd med profilen om mangfold, bærekraft og det tverrprofesjonelle perspektivet. Alle tre perspektiv inngår i fakultetets utdanninger og er sentrale områder for profesjonsfeltene i barnehage og skole, og de gjenspeiler aktiviteter i fakultetets forskning og utdanning.

Mangfold er et gjennomgående tema i alle våre utdanninger, og særpreger lærerutdanningene ved fakultetet. Fakultetet har en sterk faglig medspiller i Nasjonalt senter for flerkulturell utdanning, NAFO, i arbeidet med å øke mangfoldskompetansen. Likeledes bidrar Institutt for internasjonale studier og tolkeutdanning (IST) med kompetanse innen internasjonal pedagogikk, bærekraft og mangfold (tolking og tegnspråk). For eksempel tilbyr grunnskolelærerutdanningen tegnspråk til sine studenter i samarbeid med IST. GFU og IST samarbeider også om en universitetsskole på Vetland skole og ressurscenter for hørselshemmede. Skolen gir opplæring til elever i og på tegnspråk og bistand til hørselshemmede barn og er en tvillingskole til Oppsal skole i Oslo.

I tråd med OsloMets strategi er det et utvidet mangfoldsbegrep som legges til grunn for aktivitetene ved LUI. Språklig, kulturelt og religiøst mangfold i barnehage og skole står sentralt, det gjør også mangfold forstått som funksjonsvariasjoner og funksjonsnedsettelse for barn og

⁶ Etter Kunnskapsdepartementets målingskriterier lå andelen kandidater som har fullført etter 6 år på 75% i 2020 og på 55% i 2021. Tallet for dette på hele OsloMet var 76,3% i 2020 og 64,5% i 2021. Netto tid på programmet for kandidater som disputerte i 2021 var 41,2 (målt i antall måneder). Dette er en nedgang fra 2020, da tallet var på 46 måneder.

unge. Her er det særlig spesialpedagogikkmiljøet ved yrkesfaglærerutdanningen og grunnskolelærerutdanningen som utmerker seg, i tillegg til fagmiljøet ved tegnspråkutdanningen.

Fra høsten 2022 tilbyr barnehagelærerutdanningen en ny videreutdanning i mangfoldsledelse som er utviklet i tett samarbeid med barnehagestyrere i Oslo kommune og forskningsmiljøet *Storbybarn*.

Ved institutt for yrkesfaglærerutdanning er det satt ned en arbeidsgruppe for bærekraft som har arbeidet med undervisningsopplegg og en ressursbank rettet mot studentene. Som nevnt under punktet om internasjonalisering, samarbeider barnehagelærerutdanningen og grunnskolelærerutdanningen om å utvikle et nytt, engelskspråklig emne innen bærekraft-tematikk. Dette skal være klart for innreisende og interne studenter våren 2024. Barnehagelærerutdanningen utvikler også et nytt valgfritt emne innen bærekraft på masternivå som skal tilbys fra høsten 2023.

Undervisningsopplegget INTERACT (tverrprofesjonelt samarbeid med barn, unge og familiene deres) inngår i de tre første studieårene på barnehage og grunnskolelærerutdanningene, og gjør lærerstudentene kjent med andre utdanningers perspektiver på arbeid med barn og unge (helse og sosialfagutdanninger). Dette styrker det tverrprofesjonelle perspektivet i utdanningene, og lærerstudentene uttrykker at de i økende grad er fornøyd med INTERACT. LUI ønsker at både studenter fra BA-programmet i tolking i offentlig sektor og fra BA-programmet i norsk tegnspråk skal innlemmes i INTERACT.

Spesielle utfordringer

Finansiering

Som følge av den nye tolkeloven (januar 2022) er det stort behov for flere kvalifiserte tolker i det norske samfunnet. Å utdanne tolker er ressurskrevende, fordi studiet inneholder mye ferdighetstrening. Per i dag dekker ikke finansieringen det utdanningen koster. Fakultetet har en jobb i å synliggjøre dette overfor bevilgende myndigheter.

Bortfall av kandidatinntekter grunnet overgang til femårig grunnskolelærerutdanning

Ved overgang fra fireårige til femårige grunnskolelærerutdanninger, bortfaller kandidatinntektene for grunnskolelærerutdanningene i 2023, før fakultet LUI igjen, om ikke finansieringssystemet i høyere utdanning endres slik som foreslått, får kandidatinntekter i 2024. Av erfaring vet instituttet at det er ekstra viktig med stor innsats og støtte i begynnelsen og i slutten av et slikt komplekst og krevende studieløp. For å sikre god gjennomstrømming er det avgjørende at instituttet blir kompensert for bortfallet av kandidatinntekter i 2023, eventuelt også i 2024 dersom finansieringssystemet endres. Det har til nå verken skjedd ved nasjonale tildelinger, eller ved omfordeling av midler ved OsloMet.

Kandidatutdanningen Trafikkklærer, hadde ikke opptak av studenter høsten 22. Bakgrunnen var at det ikke var økonomisk bærekraftig. Instituttet har nå fått til et bedre samarbeid med trafikkskolene og studiet tilbys igjen høsten 2023 med bærekraftig finansiering.

SHoT – undersøkelsen viser at mange studenter oppgir at de har det vanskelig

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) kartlegger studentenes helse og trivsel, og hvordan det påvirker studiesituasjonen. Ved LUI oppgir ca. 30 prosent at de har dårlig livskvalitet og ca. 30 prosent at de har middels livskvalitet. Fakultetet vurderer at det er behov for å sette inn tiltak for å tilrettelegge for et godt og sosialt læringsmiljø, særlig blant førsteårsstudentene, slik for eksempel barnehagelærerutdanningen har gjort denne høsten. Barnehagelærerutdanningen har i inneværende år prioritert å gi ekstra ressurser til tettere oppfølging av førsteårsstudentene ved heltidsprogrammet. Dette er et tiltak som primært er rettet mot ivaretagelsen av studentene etter

pandemien. Også på de andre instituttene er det satt i gang tiltak for å bedre læringsmiljøet, faglig og sosialt, etter pandemien. Bruken av studentassistenter er for eksempel relativt omfattende. Dette har blitt muliggjort av midler både fra KDs studentpakker og fra OsloMet sentralt. Det er et klart ønske fra instituttene å fortsette denne satsningen.

Språklige utfordringer på enkeltstudieprogram

Flere institutt rapporterer om nye studenter som har språklige utfordringer knyttet til akademisk fagspråk. Dette er forsterket fra tidligere år og det er mulig at det kan tilskrives virkninger av pandemien. Studenter som søker seg inn rett fra videregående opplæring har i mange tilfeller fått mindre undervisning og har ikke eksamenserfaring og det er også slik at de har oppnådd sine poengsummer gjennom standpunkt karakterer. Dette kan være noe av bakgrunnen for at de i større grad enn tidligere sliter med språket i høyere utdanning. Vi erfarer også at studenter som kommer inn på lærerutdanningen med 3 i fagplan fra videregående skole med kort botid i Norge kan ha svake norskkunnskaper. Ved flere studieprogram er det satt inn ekstra tiltak i form av språkopplæring og språktrening.

Måltall – Tegnspråk og tolking

Bachelorprogrammet i tegnspråk og tolking har slitt en del med frafall. Det er vanskelig å lære seg tegnspråk i voksen alder, og en del studenter klarer ikke å oppnå tilstrekkelig høyt språknivå gjennom de tre årene de er i Bachelorprogrammet. Det er dermed en del som slutter når de innser dette, eller ikke får godkjent den siste praksisperioden i 3. året. Dette er en situasjon som er kjent fra alle tegnspråkutdanninger i Europa, og er en av hovedgrunnene til at det er innført opptaksprøve til studiet i norsk tegnspråk. Tilbakemeldingene etter studiestart høsten 2022 viser at dette ser ut til å fungere godt, selv om det førte med seg at veldig få studenter fikk godkjent opptaksprøven slik at de kunne starte på studiet. Dette medførte få kvalifiserte studenter høsten 2022, noe fakultet og institutt følger nøye med på. Forhåpentligvis vil bedre informasjon til potensielle søkere, om opptaksprøven og hvilke krav som generelt stilles i studieprogrammet, føre til bedre søkning neste studieår.

EVU – livslang læring

EVU-tilbudet er i rask vekst og fakultetet tilbyr utdanninger som gjennomgående får svært gode tilbakemeldinger. Disse utdanningene bidrar til å oppfylle viktige deler av fakultetets samfunnsmandat og idealet om livslang læring. Gjennom tett samarbeid med en rekke ulike barnehager i Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling, Kompetanseløftet for inkluderende praksiser, Yrkesfaglærerløftet, Kompetanse for kvalitet og andre typer oppdrag utvikles det ny kunnskap og forskjellige former for kompetanse hos de ansatte, noe som i neste omgang kommer studentene til gode når lærere bringer med seg ny kunnskap inn i sin undervisning. Det er langt flere ansatte enn tidligere som er involvert i EVU og dette bidrar til å styrke en mer åpen og praksisorientert kultur ved fakultetet. EVU har dermed på flere måter positiv innvirkning på undervisningskvaliteten.

Delte stillinger - universitetsbarnehagene

Fire barnehagestyrere fra universitetsbarnehagene er ansatt i delte stillinger ved institutt for barnehagelærerutdanning. De deltar systematisk i arbeidet med å utvikle og styrke praksis, og de deltar også i undervisning. Inneværende studieår er alle de ti universitetsbarnehagene i gang med å utvikle egne, lokale praksisbarnehagenettverk. Målet er å styrke kvalitet i praksisbarnehagene og danne en arena for erfaringsdeling mellom praksislærere. Arbeidet med å utvikle ny kunnskap i partnerskap med universitetsbarnehagene er godt i gang og vil prioriteres videre. Denne kunnskapen bidrar også på sikt til å styrke studentenes praksisperioder.

Tilfredsstillers alle [krav i studiekvalitets- og studietilsynsforskriften](#) for alle studieprogrammer?

Alle krav i studiekvalitets- og studietilsynsforskriften er oppfylt for alle studieprogrammer

Tiltak

Tidligere gjennomførte tiltak på fakultetsnivå og effekten av disse:

Tiltak: *Bedre informasjon til studentene via nettsider og Canvas, universell utforming*

Status: Det er laget en ny nettside med presentasjon av MGLU som presenterer hvert studieår for seg, det er en forbedring fra tidligere presentasjon. Vi kan imidlertid fremdeles ikke se hele studieløpet samlet. Behov for å videreføre arbeidet med å sikre lik praksis blant de faglig ansatte i bruk av Canvas og universell utforming.

Tiltak: *Evaluerer digitalisering av undervisning i koronaåret*

Status: UF tilsatte har delt sine erfaringer med prorektor i utdanning. Instituttene har oppsummert sine erfaringer med digitalisering gjennom koronapandemien. Disse erfaringene inkluderes i tiltaket *Økt digital kompetanse* i årets rapport.

Tiltak: *Innarbeide forskningsetikk og forskningsrelaterte spørsmål i forskrift om studier og eksamen ved OsloMet.*

Status: Forskrift om studier og eksamen er under revisjon. Forslag til revidert forskrift har vært til høring på fakultetene.

Tiltak : *Internasjonalisering hjemme og studentmobilitet – oppfølging av Stortingsmelding nr. 7, 2020-2021 En verden av muligheter — Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning*

Status: videreføres i flere år fremover

Tiltak: *Utrede tiltak for å øke studentenes studiemotivasjon og tidsbruk*

Status: Fagseminar utsatt til vår 2023.

Tiltak: *Gjennomstrømming master*

Status: Master i internasjonal utdanning og utvikling ble revidert med tanke på å få opp gjennomstrømmingen, ny plan ble godkjent høsten 2022. En del av endringene er gjennomført allerede, blant annet med jevnlig «shut up and write»- samlinger, presentasjonsseminar før innlevering osv. Noe av dette gjennomføres som en del av læringsmiljøprosjektet finansiert av Den gode studentopplevelsen. Vi forventer på sikt at en høyere andel av studentene vil gjennomføre på normert tid. Master i digitalt læringsdesign har revidert programplanen blant annet med sikte på å øke gjennomstrømmingen. Master i barnehagekunnskap har fremskyndet periodisk evaluering med tanke på planlagt revisjon av studiet. Det er behov for å se på organiseringen av studiet, blant annet med tanke på å få opp gjennomstrømmingen.

Tiltak: *Erstatte undervisningsrom som bortfaller når universitetsbiblioteket skal flytte til P.52*

Status: Det er vedtatt at universitetsbiblioteket ikke skal flyttes til P 52 og tiltaket faller dermed bort

Nye tiltak og ansvar for oppfølging:

Tiltak	Effekt	Nivå	Nytt ?
<p>Internasjonalisering</p> <p>Øke antall engelskspråklige emner</p> <p>Videreutvikle COIL metodikk og Blended learning</p> <p>Øke antall avtaler for samarbeid om utdanning og forskning</p> <p>Reise mer bærekraftig</p>	<p>Økt faglig kvalitet som følge av internasjonale perspektiver i utdanningsprogrammene</p> <p>Økt andel studenter med internasjonal og flerkulturell kompetanse</p> <p>Aktivert flerkulturell kompetanse i studentpopulasjonen</p>	<p>Institutt Fakultet</p>	<p>Videreført</p>
<p>Tidsbruk</p> <p>Fagseminar om studenters tidsbruk i fakultetets utdanningsutvalg.</p>	<p>Studenter bruker mer tid på studiene/blir bevisst sin tidsbruk i større grad</p>	<p>Institutt, Fakultet.</p>	<p>Videreført</p>
<p>Digital kompetanseheving blant UF personalet inkludert tekniske løsninger/fasiliteter, digital infrastruktur.</p> <p>Seksjon for digital kompetanse GFU arrangerer fagseminar om digitalisering i undervisning mars 2023</p>	<p>Mer hensiktsmessig og pedagogisk/didaktisk bruk av digitale verktøy for læring og undervisning</p> <p>Tilgjengelig utstyr i undervisningsrom er hensiktsmessig og godt kjent blant UF ansatte</p>	<p>Institutt, Fakultet og Digin</p> <p>OsloMet Fakultet</p>	<p>Tiltak tidligere år. Delvis nytt</p>
<p>Rekruttering av søkere, særlig til lærerutdanningene</p>	<p>Sikre nok antall kvalifiserte søkere og sikre økt mangfold</p>	<p>Institutt Fakultetet OsloMet sentralt</p>	<p>Nytt</p>
<p>Ekstra oppfølging av førsteårsstudenter, herunder studentassistenter, mentorer/faddere</p>	<p>Trygt og inkluderende læringsmiljø og godt sosialt miljø. Bidra til å hindre frafall fra studiene.</p>	<p>Institutt Fakultet</p>	<p>Nytt</p>
<p>Ph.d.-programmet Nye opptakskriterier</p> <p>Endring i intervjuprosessen for stipendiatstillinger</p> <p>FoU-lunsjer for veiledere</p>	<p>Økt rekruttering</p> <p>Økt gjennomstrømming</p>	<p>Fakultet</p>	<p>Videreført.</p> <p>Se program-rapport for oversikt</p>